

KRANİYOFARİNJİOMA

Seri No. 13

Hasta Rehberi

Kolay Okunabilir Rehber

Kraniyofarinjiyoma - Seri No.13 (Ağustos 2006'da güncellenmiştir)

Bu broşür Reading Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Reading, İngiltere'de (Ağustos, 2006) Fernando Vera, MSc ve Prof. Gary Butler tarafından hazırlanmıştır. Metnin bazı bölümleri Büyüme ve Büyüme Bozuklukları Kitapçık Serisi'nden (Üçüncü Baskı, 2000)* alınmış ya da uyarlanmıştır ve farklı yaşlarda ve farklı okurluk seviyesindeki kişilere aynı bilgileri sağlayan broşür seçeneği sunduklarından beraber kullanılabilir. Kolay başvuru için her serinin numaralama düzeni aynıdır. Ayrıca broşürün sonunda sağlanan bağlantılardan orijinal broşür serisi de elde edilebilir.

Tüm şekiller Fernando Vera MSc tarafından çizilmiş ve hazırlanmıştır.

Bu broşür Hormon Bozuklukları Broşür Serisine aittir. Serinin diğer broşürleri aşağıda sunulmaktadır:

- Seri No. 3.** Ergenlik ve Büyüme Hormonu Eksikliği Olan Çocuk
- Seri No. 4.** Erken Ergenlik
- Seri No. 5.** Kortizol ve BH Eksikliği ve Tekrarlayan Hipoglisemisi Olan Çocuklar için Acil Bilgiler
- Seri No. 6.** Konjenital Adrenal Hiperplazi
- Seri No. 7.** Genç Yetişkinlerde Büyüme Hormonu Eksikliği
- Seri No. 10.** Yapısal Büyüme ve Ergenlik Gecikmesi
- Seri No. 11.** Çoğul Hipofiz Hormonu Eksikliği
- Seri No. 12.** Diyabet İnsipid
- Seri No. 13.** Kraniofarinjiyoma
- Seri No. 14.** İntraüterin Büyüme Geriliği ya da Gestasyon Yaşına Göre Küçük Çocuk
- Seri No. 15.a.** Hipertiroidizm
- Seri No. 15.b.** Hipotiroidizm
- Seri No. 16.** Tip 2 Diyabet ve Şişmanlık

Bu broşürlerin geliştirilme maliyeti Serono-Merck Ltd, Bedfont Cross, Stanwell Road, Feltham, Middlesex TW14 8NX, İngiltere tarafından karşılanmıştır (tıbbi hizmet olarak). Child Growth Foundation (www.childgrowthfoundation.org) tarafından da ek yardım yapılmıştır.

*Dr Richard Stanhope (Gt. Ormond Street/Middlesex Hastanesi, Londra) ve Bayan Vreli Fry (Child Growth Foundation) tarafından yazılmıştır.

MERHABA!

Bugün **kraniyo** olarak da bilinen **kraniyofarinjiyoma**'dan bahsedeceğiz. Bu sana karmaşık gelebilir ama merak etme! Sana bunun ne anlama geldiğini, neden olduğunu ve doktorun nasıl tedavi ettiğini anlatacağız. Fakat ilk önce biraz vücudundan bahsedelim...

Vücudun hücre adı verilen milyonlarca yapı taşından oluşmaktadır. Hücreler, yapı taşları gibi ortak bir amaç için beraber çalışırlar.

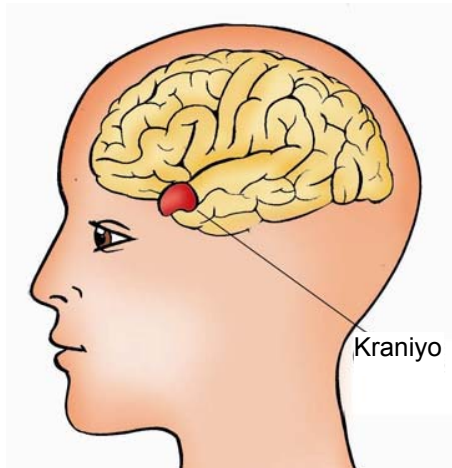
Hücrelerin amacı, birleşerek büyümek ve vücudu oluşturan kasları ve kalp gibi organları oluşturmaktır.

KRANIYO NEDİR?

Bazen hücreler garip davranırlar. Birleşerek büyürler ve vücutta hiç bir işlevi olmayan bir kitle oluştururlar. Bu kitleye **tümör** adı verilir. Kraniyo beyinde oluşan bir tümördür.

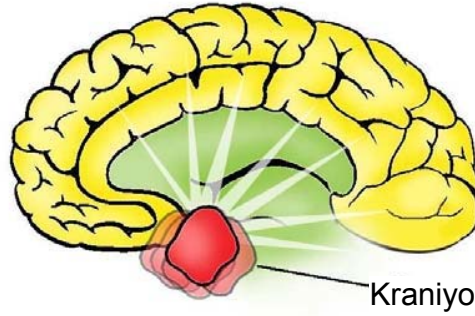
Kraniyo iyi huylu bir tümördür ve bu nedenle kanser gibi vücudun diğer bölümlerine yayılmaz. Doktorlar hala bu tümörün neden oluştuğunu bilmiyorlar. Fakat kraniyoyu tedavi etmenin zor olabileceğini biliyorlar.

KRANIYO NEDEN BİR SORUNDUR?

Beyin vücudundaki en önemli organlardan bir tanesidir. Birçok hassas kısmı vardır.

Kraniyo beyin içerisinde büyürken beynin hassas kısımlarını ittiği ve sıkıştırdığı için sorun yaratır. Beyin bölümlerinin sıkıştırılması beyne zarar verebilir ve sende farklı hastalıkların ortaya çıkmasına neden olabilir.

KRANIYONUN BELİRTİLERİ NELERDİR?

Kraniyo beyin hassas kısımlarına zarar verdiği için hasta olmana neden olabilir. Bunun sonucunda aşağıdakiler oluşabilir:

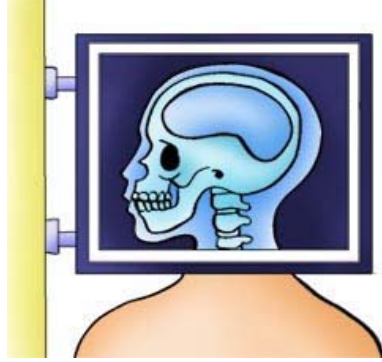
- Baş ağrıları: Başın ağrıyabilir.
- Görme: Eskisi kadar iyi göremeyebilirsin.
- Büyüme: Arkadaşlarından daha kısa boylu olabilirsin.
- Susuzluk: Son derecede susuz hissedebilir ve sık sık tuvalete gitmek isteyebilirsin.

DOKTORLAR KRANIYOYU NASIL TESPİT EDERLER?

Doktorlar beyninin içini görmek ve tümör olup olmadığını anlamak için aşağıdaki fotoğraf makinalarını kullanırlar:

- Kafa röntgeni: Bu test kafa resminin çekilmesinden oluşur.

- Beyin taraması: Röntgenden daha iyi olan bu özel fotoğraf makinası doktorların beyninin görüntülerini görmelerini sağlar.

Ayrıca doktorlar senden bir iğne ile az miktarda kan da alabilirler. Merak etme bu canını hiç yakmaz; doktorlar cildine özel bir krem sürerler ve böylece iğnenin battığını hiç hissetmezsin!

KRANIYO NASIL TEDAVİ EDİLİR?

Kraniyo, beynine zarar verebileceği için çıkarılması gerekmektedir. Kraniyo **kraniyotomi** adı verilen bir ameliyat ile çıkarılır.

Ameliyattan sonra bir ya da iki hafta hastanede kalman gerekecektir. Bu süre içerisinde kendini daha iyi hissettiğinden emin olmak için doktorlar seni sık sık kontrol edecekler.

KRANIYO TEDAVİSİNDEN SONRA NE OLUR?

Tedaviden sonra bir kaç defa daha hastaneye gitmen gerekecek. Bunun nedeni bazen kraniyonun tekrar büyümesi ya da bazı ufak tefek bölümlerinin beyninde kalmış olabilmesidir.

Eğer doktorlar yeni bir kraniyonun oluştuğunu görürlerse sana **radoterapi** uygulayabilirler. Bu, röntgen ışınları kullanılarak tedavi edilecek demektir. Bu bir ameliyat değildir. Tedavi için kısa süreli birçok kez hastaneye gitmen gerekecektir.

KRANIYO TEDAVİSİNDEN SONRA GEREKLİ OLAN İLAÇLAR NELERDİR?

Beyin küçük işlerin yapılması için diğer organlara emir veren bir "patron" gibi davranır. Bu işlerden bir tanesi vücudunun su dengesinin sıkı kontrol altında tutulmasıdır. Beynin bu işi, üretmek diğer organlara gönderdiği su ulakları ile yapar.

Bu ulaklar organlara ne zaman su tutmaları ya da sende tuvalete gitme ihtiyacı yaratarak suyu ne zaman atmaları gerektiğini söylerler. Eğer beyin zarar görürse su ulakları üretilmez gönderilmez ve vücudun su dengesini koruyamaz.

Bu su dengesi bozukluğuna **su diyabeti** adı verilir.

Bunu düzeltmek için bazı ilaçlar alman gerekir. Bu ilaca **DDVP** adı verilir ve beyninin vücudunun farklı yerlerine gönderebileceği yeni su ulakları içerir.

GEREKEN DİĞER İLAÇLAR NELERDİR?

Beynin **büyüme hormonu** adı verilen diğer bir tip ulağı da üretmeyebilir. Büyümene yardımcı olması için ilaç alman gerekebilir. Sorunlu olabilecek diğer ulaklar **tiroid** ve **cinsiyet hormonlarıdır**.

KRANIYODAN SONRA KENDİMİ NASIL HİSSEDECEĞİM?

- Önceye nazaran daha aç ya da daha uykulu hissedebilirsin.
- Arkadaşların kadar sıcak gelmez ya da üşümezsün.
- Yeni öğrendiğin bazı şeyleri unutabilirsin.

Eğer yukarıdakilerden bazıları sende oluşursa sakın korkma. Bunlar kraniyonun yaygın yan etkileridir. Bunları ebeveyn ya da doktoruna anlatmayı unutma.

Tebrikler!

Artık kraniyonun ne olduğunu, neden olduğunu ve doktorların bunu nasıl tedavi ettiğini öğrendin. Bu rehberin bazı bölümlerini anlamadıysan doktoruna ya da hastanede diğer yardımsever kişilere soru sormaktan çekinme. Soru ve kaygılarını cevaplamaktan mutluluk duyacaklardır

